

มคอ.3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

0122360 การปกครองท้องถิ่นและการบริหารท้องถิ่น
Local Government and Local Administration

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2565
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยทักษิณ

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน และคำอธิบายรายวิชา

0122360 การปกครองท้องถิ่นและการบริหารท้องถิ่น 3(3-0-6)

Local Government and Local Administration

บูรพวิชา : (ถ้ามี) -

ควบคู่ : (ถ้ามี) -

หลักการ แนวคิด และขอบเขตการศึกษาที่ว่าด้วยการปกครองและการปกครองท้องถิ่น การปกครองท้องถิ่นไทย นักการเมืองท้องถิ่น การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารการเงินการคลังท้องถิ่น การบริหารทรัพยากรมนุษย์ท้องถิ่น การวางแผนยุทธศาสตร์ท้องถิ่น การจัดการปกครองท้องถิ่น การพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคต

Principles, concepts, and scopes of administration and local administration studies; Thai local administration; local politicians; administration of local administrative organizations; local financial and fiscal administration; local human resource management; local strategic planning; local administration management; sustainable local development; policy recommendations for local development in the future

2. ประเภทของรายวิชา

- ศึกษาทั่วไป
- วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน
- วิชาเอกบังคับ (วิชาเอกการปกครองท้องถิ่น)
- วิชาเอกเลือก
- วิชาโท
- วิชาเลือกเสรี

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อาจารย์ ดร.บุญญวัฒน์ จิตประคอง
อาจารย์ผู้สอน อาจารย์ ดร.บุญญวัฒน์ จิตประคอง

4. ปีการศึกษา/ ภาคการศึกษา/ กลุ่มผู้เรียน

ปีการศึกษา 2567/ ภาคการศึกษาที่ 1 / นิสิตชั้นปีที่ 3

5. สถานที่เรียน

S101 อ. คาบ 7-9 เวลา 14.00 – 17.10 ห้อง 17504

6. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

1 มิถุนายน 2567

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้/มีความสามารถ/สมรรถนะที่ต้องการด้านต่าง ๆ

2.1 สามารถอธิบายความสำคัญ หลักการ และแนวทางในการศึกษาการปกครองท้องถิ่น

2.2 สามารถอธิบาย และวิเคราะห์บริบทการเมืองการปกครองท้องถิ่นโดยใช้ทฤษฎีหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการศึกษา

2.3 สามารถอธิบายและวิเคราะห์องค์ประกอบภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง ตัวแสดงระดับบุคคล (ข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำ) และกระบวนการบริหารจัดการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 สามารถอธิบายและวิเคราะห์การบริหารจัดการท้องถิ่นภายใต้บริบทยุคสมัยใหม่ในปัจจุบัน และการขับเคลื่อนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่มีนวัตกรรมและระบบดิจิทัลเข้ามาเป็นองค์ประกอบสำคัญ

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในองค์ความรู้พื้นฐานทางด้านการปกครองท้องถิ่น หลักการ และแนวทางในการศึกษาการปกครองท้องถิ่น ทฤษฎีหรือแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาการปกครองท้องถิ่น องค์ประกอบภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยโครงสร้างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้อง ตัวแสดงระดับบุคคล (ข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำ) กระบวนการบริหารจัดการภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การบริหารจัดการท้องถิ่นภายใต้บริบทยุคสมัยใหม่ในปัจจุบัน และการขับเคลื่อนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่มีนวัตกรรมและระบบดิจิทัลเข้ามาเป็นองค์ประกอบสำคัญ

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

ภาคบรรยาย	ภาคปฏิบัติ	การศึกษาด้วยตนเอง
3 x 15 สัปดาห์ (45 ชั่วโมง)	0 x 15 สัปดาห์ (0 ชั่วโมง)	6 x 15 สัปดาห์ (90 ชั่วโมง)

คำชี้แจง : ภาคการศึกษาคิดเป็นไม่น้อยกว่า 15 สัปดาห์

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์และช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล

จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ : 3 ชั่วโมง / สัปดาห์

ช่องทางที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการ : ห้องเรียน / ห้องพักอาจารย์ 13531

อีเมลล์ punyawan.huso@gmail.com / โทร 08-0247-6424

หมวดที่ 4 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
1	แนะนำรายวิชา ทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอน เกณฑ์การให้คะแนน และเนื้อหาวิชาในภาพรวม	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยาย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
2	องค์ความรู้พื้นฐานทางด้านการปกครองท้องถิ่น หลักการ และแนวทางในการศึกษาการปกครองท้องถิ่น	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยาย และการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
3	ทฤษฎีและแนวความคิดการเมืองการปกครองท้องถิ่นเบื้องต้น	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยาย และการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
4	โครงสร้างการปกครองส่วนท้องถิ่น และความสัมพันธ์กับรัฐราชการส่วนกลาง	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยาย และการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
5	กฎหมายที่เกี่ยวข้องและภารกิจอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละระดับ (ครั้งที่ 1)	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยายและการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
6	กฎหมายที่เกี่ยวข้องและภารกิจอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละระดับ (ครั้งที่ 2)	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยายและการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
7	การกระจายอำนาจและงานถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยายและการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
5	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดบริการสาธารณะ	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยายและการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
6	การวางแผนกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยายและการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
7	การบริหารโครงการ และการขับเคลื่อนแผนพัฒนาท้องถิ่น	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยายและการอภิปราย	อาจารย์ ประจำ รายวิชา

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
				สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	
8	การบริหารงานบุคคลท้องถิ่น	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยายและการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
9	การมีส่วนร่วมของประชาชนกับเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการบริหารจัดการในภารกิจจัดการสาธารณสุขที่เกี่ยวข้อง	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยายและการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
10	การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยายและการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
11	การตรวจสอบองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยายและการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
12	นวัตกรรมการบริหารจัดการท้องถิ่น และการบริหารจัดการท้องถิ่นภายใต้บริบทสังคมดิจิทัล (ท้องถิ่นดิจิทัล)	3	0	กิจกรรมการเรียนการสอน : การบรรยายและการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา

สัปดาห์ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียน การสอน สื่อที่ใช้	ผู้สอน
		บรรยาย	ปฏิบัติ		
13	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหาร จัดการความขัดแย้งในพื้นที่	3	0	กิจกรรมการเรียนการ สอน : การบรรยาย และการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
14	เครือข่ายและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นกับเครือข่ายอื่นทั้งใน ระดับพื้นที่และนอกพื้นที่เพื่อขับเคลื่อน การดำเนินงานร่วมกัน	3	0	กิจกรรมการเรียนการ สอน : การบรรยาย และการอภิปราย สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point และ TSU MOOC	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
15	การนำเสนอรายงานการศึกษาค้นคว้า และ สรุปบทเรียนที่บรรยายมาตลอดภาค การศึกษา	3	0	กิจกรรมการเรียนการ สอน : การบรรยาย การอภิปราย และการ นำเสนองานกลุ่ม สื่อที่ใช้: หนังสือ Power Point TSU MOOC และสื่ออื่นๆที่ แต่ละกลุ่มนำมาใช้ นำเสนองานกลุ่ม	อาจารย์ ประจำ รายวิชา
16	สอบปลายภาค				
รวม		45	0		

2. แผนพัฒนาประสิทธิภาพรายวิชา (ระบุได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดการเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาทั้งหมดของรายวิชา
- 2. จัดการเรียนรู้ร่วมกับสถานประกอบการ องค์กร หรือหน่วยงาน
- 3. จัดการเรียนรู้เชิงรุก

- 4. รายวิชาส่งเสริมทักษะผู้ประกอบการของผู้เรียน
- 5. รายวิชาก่อให้เกิดนวัตกรรมของผู้เรียน โดยมีหนังสือรับรองการใช้ประโยชน์จากหน่วยงาน
- 6. จัดการเรียนรู้ผ่านช่องทางออนไลน์ (online) ร่วมกับ ในที่ตั้ง (on-site)
- 7. มีการพัฒนาสื่อการสอนแบบออนไลน์โดยผ่าน TSU MOOC
- 8. เปิดเผยคะแนนเก็บก่อนการสอบปลายภาค
- 9. ส่งระดับชั้นตามเวลาที่กำหนด โดยไม่มีข้อผิดพลาด
- 10. มีการทวนสอบรายวิชาในระบบของคณะฯ
- 11. อื่น ๆ ระบุ ...การจัดการเรียนรู้โดยเชิญวิทยากรมาบรรยายและแลกเปลี่ยนความรู้.....

3. แผนการวัดและประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	หัวข้อเรื่อง/ประเด็น/รายละเอียด	วิธีการประเมิน/ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ประเมิน	คะแนน
1	กิจกรรมในชั้นเรียน (Class activities) และการนำเสนองานกลุ่ม (Group presentation) ผ่านงานกลุ่ม 3 ครั้ง	การประเมินสภาพจริงจากการทำงานกลุ่ม การนำเสนองาน และการสอบย่อย	(2-15)	35
2	รายงานการศึกษาค้นคว้าประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานท้องถิ่น (Report)	การประเมินสภาพจริงจากความสามารถในการวิเคราะห์ การอภิปราย และการแสดงความคิดเห็นผ่านการเรียงเรียงในรูปแบบรายงาน	15	35
3	การสอบปลายภาค (Final Exam)	การประเมินสภาพจริงจากการสรุปการสังเคราะห์ การวิเคราะห์จากกรณีศึกษา โดยแสดงให้เห็นมุมมองทางความคิดและการวิเคราะห์เชิงลึกจากผู้เรียน	16	30
คะแนนรวม				100

- วิธีการตัดเกรด อิงเกณฑ์ (FIX-Rate)
 อิงกลุ่ม (T-Score)

การกำหนดช่วงคะแนนของเกรด

เกรด	A	B+	B	C+	C	D+	D	E/F
ช่วงคะแนน	≥80	≥75	≥70	≥65	≥60	≥55	≥50	≥0

หมวดที่ 5 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำรา เอกสารหลัก และข้อมูลสำคัญ

ชนิดา จิตตรุทธะ. 2560. ทฤษฎีองค์การ : ปรัชญา กระบวนทัศน์ และแนวคิด. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชัยอนันต์ สมุทวณิช. (2554). 100 ปีแห่งการปฏิรูประบบราชการ : วิวัฒนาการของอำนาจรัฐและอำนาจ การเมือง (พิมพ์ครั้งที่ 4 ed.). กรุงเทพฯ: บริษัท พี.เพรส จำกัด.

ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์ และคณะ. (2561). การสำรวจเชิงวิพากษ์เกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านการกระจายอำนาจสู่ ท้องถิ่นในประเทศไทย. Retrieved from https://elibrary.trf.or.th/project_content.asp?PJID=RDG5940033

ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2547). รัฐไทย : รัฐที่กระจายอำนาจล่าช้า. วารสารสถาบันพระปกเกล้า, 2(1). Retrieved from <https://www.kpi-lib.com/elib/cgi-bin/opacexe.exe>

ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2548). 100 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย พ.ศ. 2440-2540 (พิมพ์ครั้งที่ 5 ed.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คบไฟ.

ธเนศวร์ เจริญเมือง. (2551). ทฤษฎีและแนวคิด : การปกครองท้องถิ่นกับการบริหารจัดการท้องถิ่น ภาคแรก. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2546). ความสัมพันธ์รัฐกับท้องถิ่น และโครงสร้างรัฐส่วนตรงกลาง : ศึกษาวิชาการ ส่วนภูมิภาคของประเทศไทยและรัฐเดี่ยวบางประเทศ. รัฐศาสตร์สาร, 24(ฉบับพิเศษ), 144-182.

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. (2547). สารานุกรมการปกครองท้องถิ่นไทย หมวดแนวคิดพื้นฐาน เรื่องการกระจาย อำนาจกับการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.

นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ และคณะ. (2552). รายงานผลการศึกษาความก้าวหน้าของการกระจายอำนาจใน ประเทศไทยและข้อเสนอ. กรุงเทพฯ: โครงการเสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนการกระจายอำนาจและธรรมาภิบาลท้องถิ่น. สถาบันวิจัยและให้คำปรึกษาแห่ง มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2549). การปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 (พิมพ์ครั้งที่ 4 ed.). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.

บุญอริ ยีหมะ. (2555). การปกครองท้องถิ่นไทย. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สงขลา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

- พัชรี สิริอรส และคณะ. (2561). หลักธรรมาภิบาล: จากแนวคิดสู่การปฏิบัติในสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- พิทยา บวรวัฒนา. (2556). ระบบราชการ: *Bureaucracy*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วสันต์ เหลืองประภัสร์. (2556). *การรวมศูนย์อำนาจและการกระจายอำนาจกับการบริหารราชการแผ่นดินไทย : ทบทวนแนวคิด ข้อถกเถียง และข้อพิจารณาเพื่อการปฏิรูป*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- วสันต์ เหลืองประภัสร์. (2563). *แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ*. In ธ. ส. และคณะ (Ed.), เอกสารการสอนชุดวิชาการเมืองการปกครองท้องถิ่น (*Local Politics and Government*) (พิมพ์ครั้งที่ 4 ed.). นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วสันต์ เหลืองประภัสร์, & ชาย ไชยชิต. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับการปกครองท้องถิ่น*. In น. รุ่งสว่าง (Ed.), เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาการเมืองการปกครองท้องถิ่น หน่วยที่ 1-5. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ และคณะ. (2557). *โครงการวิจัยเพื่อติดตามและประเมินผลการกระจายอำนาจของไทย*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระศักดิ์ เครือเทพ และคณะ. (2558). *15 ปี การกระจายอำนาจของไทย*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ส่งเสริมนวัตกรรมและธรรมาภิบาลท้องถิ่น คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศรีสมภพ จิตรภิมย์ศรี. (2551). *การปกครองท้องถิ่นของจังหวัดที่มีหลายชาติพันธุ์ : กรณีศึกษาจังหวัดปัตตานี ยะลา นราธิวาส*. In ม. วรธนเจริญกิจ (Ed.), *ณ ใต้ งานวิจัยจากชุมชนชายแดนใต้สู่นโยบายสาธารณะ*. นครปฐม: ศูนย์ศึกษาและพัฒนาสันติวิธี (ศพส.) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์. (2555). *การเมืองในกระบวนการกระจายอำนาจ : ศึกษาผ่านบทบาทของนักวิชาการข้าราชการ นักการเมือง และประชาชน*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างข้าราชการการเมืองและข้าราชการประจำ*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์. (2562). *พลวัตการกระจายอำนาจในประเทศไทย จาก พ.ศ. 2535-2561*. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ศุภสวัสดิ์ ชัชวาลย์. (2563). *การปกครองท้องถิ่น มุมมองจากประเทศฝรั่งเศส ญี่ปุ่น สหราชอาณาจักร สหรัฐอเมริกา และไทย*. กรุงเทพฯ: สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ และนวัตกรรมแห่งชาติเพื่อประชาชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สตีเฟน ธนานิธิโชติ. (2562). *ตัวแบบประชาธิปไตย*. In น. รุ่งสว่าง (Ed.), เอกสารการสอนชุดวิชาประชาธิปไตยและกระบวนการพัฒนาประชาธิปไตย. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- เอกฉัตร วิทยอภิบาลกุล. (2564). *คำอธิบาย กฎหมายการปกครองท้องถิ่น*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

2. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

- โททัศน์ มาลา. (2560). 120 ปี การปกครองท้องถิ่นไทย (พ.ศ.2440-2560): พัฒนาการ และเงื่อนไขทางประวัติศาสตร์ของรัฐไทย. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 5(1), 343-356.
- ธวัชชัย กฤติยาภิชาติกุล. (2541). การสร้างทายาททางการเมืองของตระกูลนักการเมืองท้องถิ่น. (ปริญญา มหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะรัฐศาสตร์
- พิชาย รัตนดิถก ณ ภูเก็ต. (2552). โครงสร้างอำนาจท้องถิ่น ความขัดแย้ง และการเปลี่ยนแปลง. กรุงเทพฯ: บริษัท จรัลสนิทวงศ์การพิมพ์ จำกัด.
- ภิรมย์พร ไชยยนต์. (2557). การกระจายอำนาจการปกครองท้องถิ่น : ศึกษากรณีการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในระดับจังหวัด. (ปริญญา มหาบัณฑิต). สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, คณะนิติศาสตร์.
- มานิตย์ จุมปา. (2548). คำอธิบายกฎหมายปกครองว่าด้วยหลักทั่วไป. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วุฒิสาร ต้นไชย. (2557). การกระจายอำนาจและประชาธิปไตยในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันพระปกเกล้า.
- ศุภชัย ยาวะประภาษ. (2554). นโยบายสาธารณะ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรทัย ก๊กผล และคณะ. (2564). รายงานสถานการณ์การกระจายอำนาจ ประจำปี พ.ศ. 2564: บทสำรวจว่าด้วยบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการจัดการวิกฤติโควิด-19. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า.
- เอกรินทร์ ต่วนศิริ. (2562). บทบาทนักการเมืองระดับท้องถิ่นในเขตพื้นที่ความรุนแรงของจังหวัดชายแดนใต้. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี, คณะรัฐศาสตร์. (PPN610631c)
- เอนก เหล่าธรรมทัศน์. (2550). ประชาธิปไตยท้องถิ่น : แง่คิดเกี่ยวกับนโยบายสาธารณะในระดับท้องถิ่น. กรุงเทพฯ: อุษาการพิมพ์.
- อัมพร อารังลักษณ์. 2556. องค์การ : ทฤษฎี โครงสร้าง และการออกแบบ. กรุงเทพฯ : คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- อนุชา ฮุนสวัสดิกุล. 2548. การศึกษารูปแบบและวิธีการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. นนทบุรี: วิทยาลัยพัฒนาการปกครองท้องถิ่น สถาบันพระปกเกล้า.

*****หมายเหตุ เอกสารประกอบการเรียนการสอนสามารถปรับเปลี่ยนและเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสมของผู้สอน โดยจะแจ้งให้ผู้เรียนทราบต่อไป**